

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikovcove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 220.

V Ljubljani, v sredo 25. septembra 1895.

Letnik XXIII.

Dunaj — oslobojen!

Z Dunaja, 24. sept.

To je signum temporis po predvčerajšnji volitvi v dunajski mestni zastop! Združeni antisemitje so zmagali tudi v drugem volilnem razredu; priborili so si 32 mandatov; vsi okraj razen I., II. in IX. so si izbrali za zastopnike same antisemite! „Intelligencia“, katera je do 1. aprila t. l. volila vedno skoraj izključno židovsko-liberalne kandidate, je predvčerajšnjim izrekla svojo smrtno obsodbo nad naprednjaškim programom in gospodarstvom. To je resnica — vesela za nas, britka za doslej gospodujočo stranko —, resnica, katero danes priznajo i vsi resneje misleči židovsko-liberalni časopisi. Ne da se več z lepimi frazami zakrivati faktum, da ogromna večina dunajskega prebivalstva o liberalnem gospodarstvu neče nič več vedeti, ampak se čimdalje bolj krepko oklepa in hrepeni po novo vzhajajoči zvezdi — po vresničenji krščansko-socijalnega programa!

Temeljem volitev iz III. in II. razreda razpolagajo antisemitje čez 78 mandatov, liberalci pa čez — 14! To razmerje se bode sicer še izdatno preinačilo, ko bodo dovršene i volitve iz I. volilnega razreda; kajti v tem razredu volijo večinoma sami kapitalisti, bankirji, veletržci, hišni posestniki itd. — tedaj skoraj samo tisti sloji ljudstva, ki so dosedaj v popolni meri vživali naklonjenost gospodujoče liberalne stranke. Pričakovati je tedaj, da bodo i pri volitvah v četrti vsaj večinoma volili zopet liberalno. V I. volilnem razredu so antisemitje doslej imeli samo 6 svojih mož; vendar pa se je nadejati, da tem šestim pridružio še nekaj svojih privržencev v tistih volilnih okrajih, kjer so že pri zadnjih volitvah ostali v manjšini samo zaradi jednega ali dveh glasov, vzlasti, ker se je večina dunajskih društev

hišnih posestnikov že izrekla za protiliberalne kandidate. Skoraj se sme tedaj trditi, da bodo volitve v četrti antisemitom prinesle še 14 mandatov. To bi bilo v interesu mesta samega brez ozira na strankarske namene zares želeli. Kajti potem bi antisemitje disponirali čez 92 svojcev, imeli bi torej dvetretjinsko večino in nič bi jih ne moglo ovirati, da vresničijo svoj socijalni program in zadosté obljubam, katere so v obilni meri delili svojim volilcem. Važno pa je to še posebno radi volitve župana. Po § 22. volilnega reda mora pri volitvi župana biti navzočih vsaj 92 odbornikov. Kdor neopravičen izostane, izgubi ipso facto svoj mandat in pa pasivno volilno pravico za dve leti. Ako tedaj antisemitje ne dosežejo 92 svojih mandatov, potem zna ves doseđanji uspeh postati iluzoričen, na vsak način pa imajo liberalci potem lepo priliko, ponagajati svojim zmagonosnim nasprotnikom vsaj pri volitvi župana. Treba jim je namreč samo pred županovo volitvijo resignirati na svoje mandate in županova volitev se ne more vršiti. Pasivne volilne pravice pa v tem slučaju dotičniki tudi ne izgube. Prišlo bi tedaj do dopolnilnih volitev, pri katerih bi najbrže isti liberalci zmagali. Na ta način volitev župana sploh lahko preprečijo in konec bi bil zopet — ali razpuščenje mestnega odbora ali pa od vlade imenovani župan — na vsak način pa še dolga vrsta homatij!

To je uvaževanja vredno, vzlasti ker nekateri čisto židovski listi vse te mogoče slučaje že danes pretresavajo, da, nekateri bolj predrzni tako postopanje, kakor smo je zgoraj naznačili, od liberalnih odbornikov kar naravnost zahtevajo! Upati pa je, da bode uprava ta izpoved antisemitom pripomogla še do onih 14 mandatov, katerih jim še nedostaje do popolne zmage.

Komur je blagor mesta na srečo, mora to od-

krito želeli. Hišni posestniki pa, kateri odločujejo pri volitvah iz I. razreda, si bodo ta nov način židovske perfidnosti, ki išče brez ozira na koristi so-meščanov samo svoj dobiček, sigurno dobro zapomnili in v četrti z volilnim listom v roci tako kakor zaslužijo pokadili tem nesramnim židovskim — srakoperjem!

„Res carinthiacae“.

Iz Celovca, 16. septembra.

Res čuden gospod je župnik v Siflingu v la-budski dolini na Koroškem, gosp. Konrad Baum-gartner. Prav po ceni je prišel v zelo veliko čast pri nemških liberalno-nacionalcih in njih listih, na čelu jim celovške „Freie Stimmen“ in graška „Tagespost“. Omenjeni gospod je najprej imel povodom cesarjevega rojstnega dne pri neki slavnosti govor, v katerem je v sedma nebesa koval našo brezversko šolsko postavo, češ: naš cesar je katoliški vladar; on je potrdil našo šolsko postavo in zbog tega mora biti dobra! Klasičen dokaz, kaj ne? Kaj pravijo k omenjeni postavi sveti oče in naši škofje, za to se imenovani duhovnik v svoji iskreni ljubezni do „resnice“ in do svete cerkve seveda malo zmeni!

Ko je poročal nacionalni poslanec Černik o državnem zboru in tem povodom strastno pobijal zbog „Celja“ po onih katoliških poslancih, ki so glasovali za to postavko, je župnik Baumgartner predlagal, naj se temu poslancu izreče zaupanje! Katoliški dnevnik „Kärntner Zeitung“ je ta „junaški“ čin primerno okreal.

Kaj mislijo o Baumgartner-u duhovniki, pokazalo je pismo, ki so mu je poslali duhovniki, zbrani pri duhovnih vajah v Celoveu. V tem pismu, ob-

LISTEK

Brezbožne sile.

(Dalje.)

Sveto obhajilo se posnema tako-le: Pri isti seji 18. stopinje vzame predsednik, ki se imenuje „Jako Modri“, krožnik s kruhom in moli: „Veliki tvoritelj sveta, kateri skrbiš za potrebe vseh svojih otrok, blagoslovi hrano, katero sedaj snemo! Naj te počasti in zadovolji ta jed! — (Vzame kruh v roke in ga vzdigne:) Naj nas ta kruh ohrani krepke in zdrave! — (Vzame kelihe, jih napolni z vinom in dvigne:) Naj nam to vino, znamenje razumnosti, razvname duha!“ Nato jedó in pijo vsi po vrsti. Evangelijske besede se smešijo do zadnjega. Ko jim daje „Jako Modri“ kruh, reče: „Vzemite in jejte, in dajte vsem jesti, kateri so lačni.“ In ko daje vino pravi: „Vzemite in pijte, in dajte vsem piti, kateri so žejni“.

Na mnogovrstne načine se sramoti Kristusova smrt na križu. V drugem delu katekizma za 18. stopinjo je sledeče vprašanje: Kaj pomeni križ? V precej dolgem odgovoru se razlaga, da je bila to pri starih narodov astronomično znamenje za nebesno ekliptiko, pri Egipčanih znak za roditve in plodovitosti, da pomenja tri prvine: zemljo, zrak in ogenj. „To kozmologično idejo“, nadaljuje kate-

kizem doslovno, „je imel tudi pisatelj Geneze. — Se le 1. 980 je določila 6. carigrajska sinoda v nekem od papeža Hadrijana I. potrjenem kanonu, da se naj ta znak zamenja z drugim križem, na katerem je razpet človek“. Kako je križ dobil simbol roditve, pojasnjuje isti katekizem na široko na tak način, katerega tu ne moremo popisati. Zgodovinskih lažij pa je v tem vprašanju toliko, da je res treba framasonskega sovraštva do katoliške cerkve onemu, ki more kaj takega verovati.

S tako „kozmozologično“ razlago sv. razpela pa še niso zadovoljni. Vsprejem v isto stopinjo, kjer se mora naučiti nastopni „vitez rožnatega križa“ omenjenega katekizma, se vrši pred oltarjem, na katerem je slikana tale podoba. Med tremi križi nosi srednji rožo v sredi trnjeve krone. Spodaj je svetovna obla, katero objema kača. Zgoraj pa je zvezda, v kateri se blišči prej omenjena feniška črka. Ako omenimo, da pomeni roža v framasonskem obredoslovju žensko, navpična rama križeva moškega, kača satana, ako spomnimo čitatelja, kaj pomeni ona črka, jasno je, kaj uči vstopivšega „viteza“ ta slika. In to satansko proslavo poltenosti so pribili na križ, da pokažejo glavni nauk framasonstva: odrešenje človekovo je oslobojenje od moralnih vezij!

Sploh ima ves ta „katekizem“ namen, da pouči „viteza rožnatega križa“ o božanstveni sili mesenih strastij. Zato je pa ta stopinja jako imenitna. Kdor razume ta nauk samo „doslovno“, to je, da ga

praktično izvršuje, je sicer že pravi „vitez“, a se šteje med navadne ljudi, kateri niso vredni, da se povspno višje v framasonski hierarhiji. Kdor ga razume „politiško“, to je, da je pripravljen delovati na to, da se vpelje ta nauk kot načelo v javno življenje, tega njegovi višji že bolje opišejo v skrivni kvalifikaciji. Popoln framason pa je oni, kateri ga razume „filozofično“, to je oni, ki spozna, da je treba za uresničenje tega načela odstraniti Boga, in na njegovo mesto postaviti boga poltenosti — satana. Če po raznih vprašanjih spoznajo višji, da „vitez“ tako daleč misli, gotovo je, da bo iz kapitalarnih stopinj (4.—18. stop.) kmalu povišan v filozofične stopinje (19.—29. stop.)

Tudi napis na sv. križu se bogokletno rabi. I. N. R. I. je namreč framasonom „sveto znamenje“. A v kakem pomenu! Predsednik „Jako modri“ poučuje „viteza rožnatega križa“, da je velika zmota, če se napis bere Jezus Nazarenus Rex Judaeorum, ampak izobražen framason ga mora brati: Igne Natura Renovatur Integra. (Z ognjem se vsa narava preporodi.) Na to sledi panteistična razlaga teh besed, katere jedro je: Ogenj, kateri preporodi vso naravo, je ogenj in svetloba angela luči — Luciferja. Ta napis se bere pri drugih priložnostih tudi drugače, n. pr.: Ignatii Nationum Regumque Inimici (jezuvi so sovražniki narodov in kraljev.) Vitezi kadoši ga beró tudi: Justum Necare Reges Impios. (Pravično je umoriti framasonom sovražne vladarje.)

5 45 m M. M. Baum

javljenem tudi v „Kärnt. Ztg.“, izrekli so mu obžalovanje in pomilovanje zbog njegovega postopanja, povsem nasprotnega delovanju drugih duhovnikov.

Pa Baumgartner hoče nadaljevati začeto pot in vztrajati na njej v veliko veselje liberalcev, zlasti učiteljev. Le-ti so mu se vé poslali bitro udanostno adreso, v kateri ga proslavljajo kot svojega. (Baumgartner je bil prej sam učitelj in še le pozneje vstopil v bogoslovje. Zakaj ga velika ljubezen do hvaljene „nove šole“ ni vzdržala v učiteljskem stanu, nam ni znano. — Op. dop.) Mi takega gospoda učiteljem prav celega privoščimo!

Na učiteljsko adreso je Baumgartner zopet odgovoril, se vé — po svoje, kazoč vse svoje, res — čudno mišljenje in svoj cerkveni duh. On poudarja, da tudi sveti oče niso proglasili naše šolske postave za slabo (!!) itd. ter jo hvali na vse mogočne načine, še hujše nego učitelji sami! Nad tem je seveda z nova veliko veselje v liberalnem Izraelu, ki se veselijo nove pridobitve, da jim mož v duhovniški obleki tako javno pomaga udrihati po duhovnikih, zvestih krščanskim načelom in cerkvenim oblastim!

Nam se ne zdi vredno, podajati še kak nadaljni komentar. Navedena fakta se sama dosti obsojajo. Pridružujemo se pa besedam „Kärntner Zeitung“-e v št. 200: Priporočamo gospoda župnika v Siflingu molitvi duhovščine in vernikov! —an.

Rimski papež pa leto 1895.

(Govoril vseučilišni profesor baron Hertling na katoliškem shodu v Monakovem.)

III.

In tako še dandanes velja, kar je pisal Gregorij Veliki v 6. stoletju: „Zahvali se svojim apostolom, hiša Božja, da se sveti nad teboj luč sv. evangelija. Častiti prestol sv. Petra Te je povzdignil v glavo celega sveta in Tvoje duhovne oblasti meje daleč presegajo meje svetnega gospodstva“.

Ker torej po preteku 25 let Rim, glavno mesto krščanstva še stoji in papež še vlada v vsem svojem pomenu in velemoči duševnega gospodstva, zato še obstoji rimsko vprašanje.

Rim, stari zgodovinski Rim, Rim apostolov in mučnikov, sveto, večno mesto zahteva, da postane zopet to, v kar ga je bila namenila zgodovina, v stolico prostega in v izvrševanju svojega visokega poklica neoviranega papežtva. Da je pa sedanji položaj papeža nedostojen, neznosen, nemogoč, to je ravno vseh nas prepričanje in naša zavest, katere ni treba še le vzbujati. Papež mora biti prost, mora biti neodvisen. Kot gospoda nad našim duhovnim življenjem, kot načelnika cerkvene uprave, kot vrhovnega učitelja, pastirja in sodnika ga ne sme ovirati nobena tuja, svetna oblast, noben svetni suveren. 20. sept. leta 1870 ni bil dan dovršenega dejanja, marveč dan razpora, dan boja, čegar konec zahtevajo katoličani celega sveta z največjo resnobo in žilavo vztrajnostjo.

Nekaterim kajpada to ni všeč. Oporekajo nam

namreč pristaši in prijatelji današnjih razmer, da „rimekega vprašanja“ ni več. Ko pa je še obstajalo, tedaj je bilo to vprašanje le narodnostno. Sedaj pa, ko je to narodnostno vprašanje rešeno, ko se je Rim poročil z zedinjeno Italijo, ko je postal njeno glavno mesto, sedaj nimajo drugi narodi nikake pravice več, še dalje govoriti „o rimekem vprašanju“.

Kdor tako govori, zapira oči pred dejanskimi razmerami. Saj se ne gre samo za notranji položaj kake dežele, ampak gre se za interese katoličanov celega sveta. Če je šteti Italiji v slavo in odlikujočo prednost, da je postala sedež papežtva, ne obstoji vendar že v tem pravica, da samovoljno in poljubno ravna s papežtvom. Nikdar, odkar obstoji krščanstvo, ni bilo rimsko vprašanje samo narodnostno vprašanje, ampak je bilo in je i dandanes mednarodno radi tega, ker je pomen papežtva mednaroden, univerzalen.

Kaj pa je storilo papežtvo svetovnega pomena? To, da je cerkev, ki vršiči v papežtvu, izključno duhovna, čisto moralna oblast, organizacija, kateri namen je uresničiti pravne zakone, v kolikor se sploh ta namen da doseči. To je bilo tisto novo, tisto nečuvno, kar je krščansko cerkev od njenega početka sem ločilo od vseh poganskih veroizpovedanj zahoda in izhoda, da se ni ponizala v službo posebnih naziranj in potreb in posebnih političnih koristij kake dežele ali kakega naroda, ampak vzvišena nad razliko narodov, nad boj in upor koristij, spravila v veljavo vrhovna načela versko-nravnega življenja, načela, katerim so podvrženi vsi narodi, vsi ljudje. In ravno radi tega niso mogli narodi prenašati resnično ali navidezno odvisnost papežev od svetne oblasti. V dokaz za to navajam avinjonsko pregnanstvo. Vse, kar je papež takrat storil, vse se je tolmačilo tako, kakor da bi bilo storjeno po uplivu, da po pritisku francoskega kralja. Neverojetna bolelost, velikanska razburjenost je prešinjala celo krščanstvo, razburjenost, ki se čudovito kaže posebno v zgodovinskih spisih in pismih svetnice tiste dobe, sv. Brigitte iz Švedske. Njej je dejal Gospod: Naj prigovarjajo papežu sanjači, modrijani in njegovi svetni prijatelji, kar morejo, jaz sem mogočniji od njih in jaz ga zopet popeljem v Rim. Tako kličemo danes tudi mi: Naj le govore modrijani in državniki tega sveta, kar jim drago, toda papež ni papež ene dežele, marveč je papež vseh katoličanov, rimsko vprašanje je vprašanje mejnarodno, glavar cerkve ne sme biti podanik kake države.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. septembra.

Židovsko časopisje povodom volitve v drugem razredu. Kakor je bilo pričakovati po popolnem porazu v tretjem razredu dunajskih občinskih volitev, tako se je zgodilo; protisemitje so tudi v drugem razredu zmagali sijajno, pridobili so si osem novih mandatov. Ta kruti udarec krepko čuti ves židovski liberalizem. Židovsko časopisje za-

odložiti svoje klobuke, kajti s temi ne smeta v mesto“. Nič ni pomagalo; slamniki so morali raz glave in kruti vodja sanitarnega sveta je je dal brezpogojno požgati.

* Nove vrste časnikarska reklama. Prebivalci lepe švicarske republike so našli neki izvanreden prostor, kamor pritrjajo svoje lepake. Izbrali so si v to svrhu dno genfskega jezera. Tiskane plakate polagajo na cementovane in z lakom prevlečene deske, katere položé na dno jezera. Vsled lomljenja žarkov se prikažejo črke na vodnem površju. Na tak način je pokrito celo genfsko jezero s samimi inserati in kmalu bodo prišla na vrsto tudi ostala švicarska jezera.

* Časnikarske neprijetnosti. Neki izkušeni urednik slika težave in britkosti urednika večjih listov tako-le: List urejevati ni najprijetnejše opravilo. Ako ima list preveč naznanil, pritožujejo se naročniki, da je premalo berila. Ako pa list nima inseratov, tedaj pravijo, da je list premalo priljubljen in malo vreden. Ako sprejme urednik kako povabilo na veselico ali zabavni večer, mu očitajo potem vsak grizljaj, katerega je zavžil; nasprotno jim pa ni prav, ako se ne odzove vabilu, češ to bi bila njegova dolžnost. Ako marljivo nabira dnevnih novic in ga vsled tega pogosto vidijo na ulici, mu predbacivajo, da vedno pohajkuje, nasprotno jim pa ni prav, ako pridno dela, češ še toliko se ne briga, da bi poizvedel kako novico. Ako ne sprejme v svoj

dosti jasno svedoči, kako popolen je ta poraz za njegove pristaše. „N. Fr. Presse“, glavna zastopnica dunajskih liberalcev, prinaša v zadnji številki celo vrsto jeremijad. Zopet in zopet ponavlja pogubljeni izraz vodje dunajskih protisemitov, dr. Luegerja: „Proč z židovsko liberalno stranko iz mestne zbornice, potem iz deželne in državne zbornice!“ Te besede ji donijo vedno na uho in že samo to bi jo popolno uničilo in potrla, ko bi ne videla pred seboj še jedne bilke, od katere upa, da jo bo rešila. Ta bilka je zanjo vlada. Na to se sedaj zaupljivo ozira in od te pričakuje pomoči. Kaj bo neki storila vlada v tem groznem položaju, bode-li mirno gledala antisemitsko stranko na krmilu dunajskega mesta, ali ne bo posegla vmes, taka vprašanja si stavi dunajska židinja, na katera pa ne ve odgovora. Konečno pa je iznašla še jedno novo vprašanje: Kako bo ohranila vlada svojo avtoriteto, ko njeni uradniki glasujejo proti politiki, katero je ona dosedaj zasledovala? Tako daleč je prišlo, da ne bo vlada ukazovala svojim uradnikom, ampak nasprotno, ti bodo določali vlado! Bode-li vlada v takem položaju držala roki navskriž in mirno gledala v bodočnost? Toda tudi na to vprašanje si premetena židinja ne ve odgovora ter se konečno uda kruti usodi, uda se groznemu izreku dr. Luegerja: „Proč z njimi!“

Nova vlada bode nekda definitivno imenovana 2. oktobra. Doslej je bila navada, da so bila imena novih ministrov tajna do objave v uradnem listu, grof Badeni pa ne skriva pod mernik izbranih mož, s katerimi hoče voditi državne posle. Naravno je, da glasila raznih strank tudi iz raznih stališč sodijo novo vlado ter stavijo svoje zahteve. Najbolj se jezé židovski listi, da v novem kabinetu ne bode odločnih pristašev nemške levice, kajti baron Gautsch, grof Gleispach in baron Glanz so v prvi vrsti avstrijski uradniki. „Neue Freie Presse“ stavi naravnost pogoj, da grof Badeni ne sme potrditi izvolitve dr. Luegerja dunajskim županom, sicer se mu bode nemška levica postavila po robu. Poljaki jedini smejo biti zadovoljni z novo vlado, kajti dva najvažnejša portfelja dobila Poljaka. Gledé konservativnega kluba piše „Vaterland“, da z ozirom na osebo prihodnjega poljedelskega ministra grofa Ledeburja konservativna stranka nima še vzroka, nasprotovati novi vladi. Ker torej ni vzroka nezaupanju, odprta je pot zaupanju, katero bode rastlo s prepričanjem, da nova vlada z resnim delom hoče pospeševati skupne koristi. — Ples se torej prične, bodočnost pokaže, kdo prvi zgubi korak in pade. Dalje poročajo listi, da bo grof Badeni poleg pogodbe z Ogersko dognati Plenerjevo davčno in Taafejevo volilno reformo v popravljeni obliki. Gotovo je, da grof Badeni ne bode imel lahkega dela.

Srbija. Liberalna stranka je imela 15. t. m. shod. Izvolila je nov osrednji odbor, kateremu načelnik je bivši regent Ristić, njegov namestnik bivši minister Stojan Ribarac. Tudi radikalci skušajo poživiti svojo stranko z novim programom. V ta namen bodo prihodnji mesec imeli velik shod v Belemgradu.

Sramote se tudi obredne molitve katoliške. Zenske lože, sedež največje pravne propalosti, molijo: Veni Creator, Laudate Dominum, Miserere itd. Obredna razlaga v „egiptčanskem obredu“ k tem molitvam imenuje Boga duha ošabnosti, kačo znamenje ponižnosti in učenosti.

(Dalje sledi.)

Drobtine.

* Okuženi slamnik. V neki mali vasi so zapazili marljivi prebivalci, da njihove ljube rogate živalice ne marajo več za okusno zeleno travo. Vsi v skrbeh vprašajo premetenega živinozdravnika po vzroku, ki je v odgovoru naznanil, da vlada med vaško živino huda kuga. Dotična vas se je seveda takoj kontumacirala, ob meji so postavili s kosi in vilami oboroženo stražo, ki je morala paziti, da se ni izpeljala nobena trohica sena, slame, ali kaj jednacega iz okužene vasi. Iste dni pa se pripeljeta dve gospodičini iz vasi do omenjene straže, hoteč obiskati bližnje sorodnike. Naglo ju ustavi stražniški načelnik ter s pomočjo svojih slug vestno preišče ves voz, da bi ne tičala kje kaka senena ali slamnata bilka. Ze je bil gotov s svojim delom in že je pognal voznik čilega konja, kar mu še enkrat zavpije, naj stoji. „Prosim lepo“, pravi stražnik ves v sapi gospodičinama, „kaj pa imata na glavi?“ „Svoje klobuke!“ „Iz česa so pa vaši klobuki?“ „Iz čipk in iz slame!“ „Iz slame! Tedaj morate

list obširnega „Poslano“, se dotični huduje nad njim; ako je pa sprejme, mu pravijo, da sprejema v svoj list vsake „čenče“. Ako neustrašeno odkriva napake, tedaj je to časnikarska preojstra puščica in mora večkrat v ječo, in tedaj je brezumnež; nasprotno se mu pa očita, da nima nikakega smisla za vzvišene stvari, ako ne gre vsled nehvaležnosti tega sveta za druge po kostanj v ogenj. In tako ima prestati urednik še mnogo, mnogo drugih neprilik. Toda pravi časnikar nikdar ne pozabi pravega in resničnega izreka: „Človek, ne jezi se!“

* Odkritosrčno. Strije: „Trikrat sem že poklical natočaja, pa ga še vedno ni tu; pokličite ga ti, stričnik, morda si bolj srečen. Reci, da hočeš plačati“. Stričnik (dijak na vseučilišču): „Ne, pokličite ga vi strije, meni ne verujejo“.

* Vendar nekaj. Lovec svojemu tovarišu, ki je ustrelil na zajca: „Si ga zadel?“ „Ne... toda toliko sem mu pa vendar posvetil, da je krenil na drugo pot“.

* Novi Edinso. „Kdo je ta mladi gospod, ki sedaj stanuje pri vas?“ — „O, ta je največji iznajditelj sedanjega stoletja!“ — „Kaj pa je vendar iznašel?“ — „Vsak dan nov izgovor, da mu ni potreba plačati stanarine!“

* V gostilni. Prvi gost: „Prosim, dve mehko kuhani jajci!“ — Drugi gost: „Meni tudi, toda sveži morata biti!“ — Natočaj v kuhinjo: „Stiri mehka jajca; dve od teh morata biti sveži!“

Italija. Vsi treznejši listi obsojajo surovi govor Crispijev dne 20. t. m. povodom odkritja Garibaldijevega spomenika. „Don Chisciote“ nazivlje oni govor plod starčeve bedastoče, celo „N. Fr. Pr.“ ga imenuje neumestnim in zato ni čudno, da je govor naredil nepovoljen utis. Dne 21. je kralj vsprejel senat, zbornico in razne župane. Demokratje so pri slavnosti v spomin Garibaldiju strastno napadali Avstrijo. Prvo besedo je imel žid Barzilai. In za take napade se naši časnikarski židje ne zmenijo.

Japonska zbornica je dovolila poleg drugih izrednih stroškov 200 milijonov jenov kredita za štiri oklopnice, 30 križarjev in 50 torpednih ladij.

Španija. Zasebno poročilo časnika „Times“ poroča iz Havane na Kubi, da je španjska armada jako slabo organizovana. Ker ima maršal Campos premalo podpore, mora vedno premikati svoje čete od mesta do mesta brez pravega vojnega načrta. V kratkem odide nekda iz Španije zopet večji vojaški oddelek na Kubo, kraljica pa je podpisala dekret, da vlada v Nemčiji kupi 60.000 Mauserjevih pušk za čete na Kubi.

† Prof. Lendovšek.

Vrba na Koroškem.

In zdaj še Ti! vzdihnil sem tožno, ko prinese brzojav žalostno vest, da je profesor Josip Lendovšek sklenil svoje življenje v najboljši možki dobi. „Slovenec nima sreče“ — najmarljivejši delavci na narodnem polji prerano legajo v grob — osobito občutno je to mej koroškimi brati, katerim manjka sotrudnikov iz posvetnega razumnštva. In prava dika mej temi bil je Lendovšek. To je osvedočil tudi njegov pogreb v nedeljo 22. septembra. Na Mali Strmec nad Vrbskim jezerom je ljudstvo hitelo od blizo in daleč kropiti pokojnika ter molit za njegov dušni mir. Z vlaki od Beljaške in Celovške strani pa je dospelo na Vrbo toliko zastopnikov raznih društev, da jih široznana hiša Weinländer-ičina na Strmecu gotovo še ni toliko videla.

Od jedne popoldan do štirih so prihajali sožalniki na prijazni holmec, od koder je tako krasen razgled po okolici — zdaj še slovenski, žal s ptujim židovstvom zelo prekrvašeni — a danes se vsem bere žalost na obrazu, ko jim je spremljati moža uzor-rodoljuba k zadnjemu počitku. Ob štirih pred hišo blagoslovi deželni poslanec Gregor Einšpieler, župnik Podkloštrum, pokojnikovo krsto, na kar se uvrsti sprevoz proti Dvoru na župno pokopališče. Za križem so šli vrli slovenski možje, za njimi nosilci mnogih lepih vencev, za temi duhovščina s svečami deloma v navadni, deloma v cerkveni obleki, blizo do 30 na številu, molčč in pojčč cerkvene žalnice. Za krsto sorodniki, poleg ranjkega soproge brat — župnik Lendovšek iz Štajerskega, zastopniki učiteljskega zbora gimnazija Beljaškega in dijakov, zastopniki slovenskega političnega in kmetijskega društva, družbe sv. Mohora. Od daleč sta prihitela zastopnika družbe sv. Cirila in Metoda in sicer njen prvomestnik profesor Tomo Zupan iz Ljubljane in tajnik Zlogar iz Kranjske gore. Istotakó je bilo zastopanih mnogo podružnic sv. Cirila in Metoda po kakem odborniku. Mnogo gospode je bilo v uradni uniformi, posebno od železnice.

V pičli uri dospel je sprevoz v Dvor na pokopališče. Po opravljenih cerkvenih obredih spregovori župnik Einšpieler ganljivo slovó. Omenja, da je blagi pokojnik bil vzgleden kot kristijan, učitelj in slovenski rodoljub. Vestno je spolnoval verske dolžnosti ne le v bolezní, ampak tudi že prej v zdravju; ni se sramoval hoditi v cerkev in prejemati sv. zakramentov. V svoji bolezni pa se je še sam peljal v Celovec in v tihoti opravil duhovne vaje. Kot profesor bil je pravi oče sebi izročeni mladeži, ljubil jo je in jej navdihal ljubezen do čednosti in resnice, za kateri je gorelo njegovo srce. Kot slovenski rodoljub je bil neumoren v peresu in v dejanju. Pisal je knjige, učil slovensko mladež ljubiti dom in materinščino, pismeno in ustno učil slovenske možé in delavne rodoljube — osobito na Koroškem, in ni ga ondi količkaj probujenega moža, da bi ne poznal Lendovškega. Osobito zavoljo zadnje njegove lastnosti je imel veliko trpeti — dok je postal žrtva — res narodni mučenik.

Nasprotniki so mu z ovadbami in z neotesanim obnašanjem grenili življenje — kajti nič nedovoljenega, nepostavnega se mu ni moglo spričati; v svojem poklicu in značaju bil je nedotakljiv. Upajmo,

da mu dobri Bog za vse take grenkosti podeli nebeške sladkosti.

Mej govorom je solzilo marsikatero oko! Hvaležni učenci zapeli so mu v slovó — v nemškem jeziku, v katerem se kaj pa da podučujejo. Škoda, da se ni omislilo, da bi mu bil kak kvartet zapel pri hiši in ob jami še slovensko nagrobnico. A „ena se želja je njemu spolnila — v zemlji domači da truplo leži“ — in čuden slučaj! blizo njegovega rojaka, nekdanjega dvorskega provizorja — v zemlji zdaj še slovenski — a kakó dolgo?!

Navzoči duhovniki so mesto zvenljivega venca na grob družbi sv. Cirila in Metoda, katerej je bil pokojni velik pospeševatelj, za njeno slovensko šolo v Velikovecu darovali do sto kron ter takoj izročili navzočnemu prvomestniku. — Po pogrebu je večina stranskih čakala vlakov v Vrbi v „hotelu Wrann“ (!), kjer se je ranjkega v toplih besedah še spominjal podpredsednik slovensk. dr. v Celovcu V. Legat. Ločili so se v zavesti, da so spremili k zadnjemu počitku jednega najplemenitejših sinov slovenskih.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. septembra.

(„Slovenska Matica“) ima jutri ob pol 5. uri popoldne v mestni dvorani svoj XXX. občni zbor, ki se bo vršil po že objavljenem dnevnem redu. Ča-titi društveniki so uljudno povabljeni, da se zborovanja v večjem številu udeležé.

(Na c. kr. državni gimnaziji v Kranju) je letos 227 učencev. Za prvi razred se jih je oglasilo 115; od teh je sprejetih 111. V prvem a- in b-razredu jih je 111, v drugem 65 in v tretjem 51.

(Lokalni vlak Trst-Ljubljana.) Kakor se nam poroča, je nad 80 občin logaškega, postojinskega, sežanskega, vološkega in deloma ljubljanskega političnega okraja podpisalo prošnjo na vrhovno vodstvo južne železnice, da bi dovolilo lokalni vlak za osobni promet med Trstom in Ljubljano. Iz obširne prošnje povzamemo nastopno: Sedanji vozni red služi izključno prometnim potrebam med Dunajem in Trstom ter se ozira ob enem na zvezo z Italijo; za lokalne koristi obsežnega ozemlja med Ljubljano in Trstom pa je ta vozni red popolnem neugoden. Pred nekaterimi leti je južna železnica poskusila olajšati osobni promet na progi Ljubljana-Postojna s tem, da so tovarni vlaki imeli tudi nekaj vóz III. razreda za osobni promet. Toda ta poskušnja se ni obnesla, ker tovarni vlaki vozijo jako neredno in je voznja iz Postojne do Ljubljane trajala 5 do 7 ur. Ako se rentuje lokalni vlak med Ljubljano in Celjem po ozki in slabo obljudení savski in savinjski dolini, gotovo bi se tudi med Trstom in Ljubljano, s katero je Notranjsko v mnogostranski zvezi. Trst pa je torišče delavskega stanu tržaške okolice in Notranjske, po letu pa izhodišče mnogih izletnikov na Kras do Postojne, Logatec in Ljubljane. Lokalni vlak naj bi odhajal iz Trsta ob 4. uri zjutraj ter prihajal v Ljubljano med 8. in 9. uro dopoldne ter se vračal iz Ljubljane med 8. in 9. uro zvečer ter prihajal v Trst med 12. in 1. uro po noči. Tako bi imel ta vlak neposredno zvezo zjutraj in zvečer z brzovlakom St. Peter-Reka ter bi jako pospešil osobni promet, dočim so sedaj brzovlaki navadno prenapolnjeni. Kdor ima z Notranjskega opravila v Ljubljani, mora že prejšnji večer v Ljubljano. Posebno bi koristil ta vlak sejmarjem, ki obiskujejo sejme v Sežani, Divači, Senožečah, Postojni, Cerknici, Planini, Logatecu. Idriji in Ljubljani. Iz teh in drugih razlogov je prošnja utemeljena, prebivalstvu bi bila izkazana velika dobrota in tudi južna železnica bi imela gmotni vspeh.

(Imenovanje.) Vodja naučnega ministerstva je imenoval vodjo ljudske šole v Krškem in okrajnega šolskega nadzornika, g. Fr. Gabršek-a začasnim glavnim učiteljem na tuk. ženskem učiteljišču. — Suplent na prvi državni gimnaziji v Gradcu, g. dr. Josip Murauer je imenovan glavnim učiteljem na mariborskem učiteljišču.

(Ravnateljstvo vzajemno podpornega društva v Ljubljani) naznanja, da se bodo s 1. oktobrom t. l. začeli vsprejemati člani za IV. odsek. Predujemo vstopivši člani že pred novim letom lahko dobe. — III. odsek je prav dobro vspeval. — Predujemov se je vkljub potresne dobe izplačalo skoraj toliko, kakor v drugem odseku. — Upati je, da bode tudi novi odsek čvrsto napredoval.

(Nesreča.) Iz Tržiča, 24. septembra. Ubil se je dne 23. t. m. za „Dolžanovim mostom“ (Teufelsbrücke) hlapec Matija Čarman, po domače Gozovec. Ležal je na vozu, ko je peljal po strmem klancu navzdol. Nesreča je hotela, da je ravno nad globokim prepadom zadel voz ob kamen ali hlod. On skoči z voza, zgubi ravnotežje in se prekucne več metrov globoko v prepad, kjer spodaj šumi Bistrica. Našli so ga na pol v vodi. Prepeljali so ga na dom k Jamenškemu, kjer je drugo jutro ob 5. uri umrl.

(S Planine na Vipavskem.) 24. sept. Krasno sije solnce zunaj, da je veselje. Kar je „veliko delo“ na Gorenjskem, to je „bendima“ na Vipavskem. Vse upanje Vipavca je dobra „bendima“. Ni čuda, če je vesel, ako ima ob trgatvi kaj dela. Z brentami in brentači hiti mlado in staro venkaj v vinograd, da pomaga spravljat zaželjeni pridelek. Letina bo zelo taka, ko vlni, tudi kaplja bo dobra. — Ali grozno sušo imamo. Vsi vodnjaki so usahnili. V sredi planinskega griča je studenček, pa še tisti gré proti koncu; ženske nosijo bolj „godlo“, kakor vodo. Drugod se delajo vodovodi, ko na pol teliko ne trpé radi vode, kakor na Planini. Pri nas bi ljudje radi imeli vodo, kakoršno marsikje še živina piti noče.

* * *

(Volilski shod v Brežicah.) Kakor smo že sporočili, je bil dné 15. t. m. v Brežicah volilski shod, na katerem je državni poslanec g. M. Vošnjak poročal o svojem delovanju v državnem zboru, g. dr. Dečko pa je pojasnil stališče slovenskih poslancev v štajerskem deželnem zboru. Vsprejeta je bila soglasno resolucija, v kateri volilci izražajo popolno zaupanje poslancu M. Vošnjaku, dalje naglašajo željo, da se bodo vsi slovenski državni poslanci z ostalimi jugoslovanskimi združili v jedno skupino, in da se slovenski deželni poslanci tako dolgo ne vrnejo v štajerski deželni zbor, dokler ne dobé zagotovila, da se uresniči njihove opravičene želje.

* * *

(Iz Prage) 21. septembra: Glasi časopisov o katoliškem shodu v Přibramu so različni, kajti vsak po svoji tendenci sodi. „Hlas Naroda“ se izraža o njem razun „klerikalnih“ listov najbolj pohvalno. Posebno mu dopade, da so se povdarjale naše narodne in politične zahteve v popolni slogi s programom narodne stranke. Všeč so mu tudi besede govornika Hovranka, ki je rekel, da hoče duhovščina, da bode domoljubje čednost, ne pa sredstvo samopridnosti in slavohlepija. Če je „Hlas Naroda“ zadovoljen s shodom v prvi točki, želeli bi le to, da bodi vsa njegova gospoda zadovoljna z duhovščino in vero, to je, naj vere ne prezira, marveč za njo se tudi bori. Drugače sodijo „Nar. L.“ Njim že govorniki ne dopadajo, so jim „streberčki, neodkritosrčnejši, zvižaneži itd.“ Olepšani prostori za najodličnejše goste jim tudi niso po volji. O „streberčkih“ govoriti ima omenjeni list najmanj pravice. — Streberčki se najdejo v vsakem stanu, a največ se jih najde pri mladočeški stranki. In kaka nesebičnost pri tej gospodi! Poslanca Horak in Loula sta glasovala zoper okrajna preskrbovališča, in zdaj prosita za nadzorstvo istih preskrbovališč. S tem poslom je namreč združena plača 1200 gld., dijete in stanovanje. Kaj tacega pa gotovo ni zavreči. Toda preden bi bili vsi mladočeški poslanci na ta način preskrbljeni, bilo bi potreba ustanoviti veliko novih služeb! — V St. Kolinu je vdarila strela v cerkev. Ljudje so drveli ven, pri čemur jih je bilo nekaj pohojenih. Druga posebna nesreča se ni zgodila. Deželno predsedništvo je ustavilo tednik „Vyšehrad“. — Češki židi so zelo ponosni na to, da piše za njihov koledar tudi Vrchlicky. Za njega menda ni posebna čast. — Izjemno stanje bode najbrže odpravljeno meseca oktobra. — Nadvojvodinja Stefanijska stanuje zdaj v Krumlovu, da se vdeleže pasijonskih predstav v Horicah.

(Iz Brna.) 20. septembra. Grofa Pöttinga dekliski zavod so cerkveno slovesno odprli. V programu so bile še druge slavnosti, ali modri in skrbni mestni očetje so jih prepovedali. Morda bi se bil kdo ponesrečil, pomečkal, preveč zapravlil, toraj čemu ta potrata in nevarnost! — Tukaj se nahaja, kakor znano, prav veliko židov. Zdaj so se tako namnožili, da je že sinagoga premajhna. Zato so naprosili mestni magistrat, da jim dovoli opravljati božjo službo v mestni prodajalnici. Dovoljenje je prišlo, vendar pa božje službe ni. — Pogorela je vas Karasejn, rodišče slavnega Gustava Pfeifferja. Uničena je tudi njegova rojstna hiša. Ljudje so rešili le — življenje.

(Potrebne naprave.) V obližju železničnega prehoda v Lattermannovem drevoredu dal je mestni magistrat zidati pretekle dni stranišče s kloseti, v mestu pa bode dal postaviti še tri podobne naprave, ki so, seveda, že zdavnej — nujno potrebne.

(Nesreča.) Danes pred 4. uro splašil se je konj, ki je vozil železnino gospoda Druškoviča. V ozkih ulicah, tam kjer prehaja Mestni trg v Stari trg, zaleti se splašeni konj drugemu konju, ki se mu ni mogel ogniti, z voznim drogom v trebuh ter mu ga predré, da so čreva koj vèn prišla. Še breajočega konja so potem s sekiro ubili.

(Glas izmed občinstva.) Najbolj pripravna in po potresu tudi najbolj prosta za vožnjo z južnega kolodvora je Resljeva cesta, ali ta cesta je letos v tako slabem stanu, da ni mogoče po nji voziti brez nevarnosti; zlasti v spodnjem koncu proti mesarskemu mostu je tako razdrapana, kakor kolovoz v kaki gorski vasi. Priznamo, da ima mestni magistrat letos obilo nujnega dela, vendar naj bi se vsaj ve like grape toliko pokrpale, da bi voznik ne bil vedno v strahu, kedaj se voz na njega prekuene. Zakaj vend-r plačujemo tlakovino?

Darila ljubljanskemu pomožnemu odboru za Ljubljano in okolico.

XXXVIII. izkaz.

Ida Kalehberg 2 gld. 20 kr.; zbirka Imp. et Roy d'Autriche Hongrie v Atenah razne zlate in srebrne novce v vrednosti 109 gld. 23 kr.; zbirka v gostilni „Felsenstadt“ v Adersbachu 5 gld. 50 kr.; zbirka c. in kr. avstro-ogerskega nam. konzulata v Nišu 51 gld. 80 kr.; purkmistrovsky úrad v Klatovy na Češkem 5 gld.; Jakob Moosbrugger v Bizau na Predarlskem 50 gld.; Oskar Kummel v Bockenheimu 3 50 mark = 2 gld. 7 kr.; g. M. Alberti v Hanavi 4 80 mark = 2 gld. 83 kr.; zbirka „Schneeball“ 4 gld.; Franc Stampfel tu za Roth Fehr et Co. v Burgdorfu v Švici 8 gld.; obečni úrad v Denvicích 10 gld.; rentni urad lipskega občinskega predstojništva v Češki Lipi 30 gld.; c. in kr. avstro-ogerski konzulat v Kijevu 152 rubljev = 196 gld. 8 kr.; Prange & Co. v Weissenfelsu 3 15 mark = 1 gld. 86 kr.; Ed. Hölzel v Olomueu 11 gld. 25 kr.; po Henriku Kenda tu 60 gld., skupno 549 gld. 82 kr., z že izkazano svoto 71 380 gld. 14 kr., skupna svota 71 929 gld. 96 kr.

Društva.

(Slov. kat. delavsko društvo) priredi v nedeljo, dne 29. t. m. ljudski shod na Brezjah pri Mariji Pomagaj. V ta namen bode ob 10. uri dopoldne duhovno opravilo. Ob ½1. uri popoldne je pričetek shoda s sledečim vspeoredom: 1. Krščansko-socijalna organizacija. 2. Položaj kmetov in delavcev. 3. Občna volilna pravica. — Društvo je nameravalo prirediti ob tej priliki poseben vlak iz Ljubljane. Ker ga pa železniško vodstvo za nedeljo ne more dovoliti, in ker se je ta zadeva že precej raznesla mej ljudi, se opozarja tem potom, da bo odhod iz Ljubljane z navadnim vlakom ob 7. uri zjutraj. Zeleti je, da bi se shoda v obilnem številu vdeležili tudi ljubljanski krščanski delavci in njihovi prijatelji. K mnogobrojni vdeležbi vabi odbor.

(Shod slov. kat. društva.) katerega vspeored je priobčil „Slovenec“ v št. 215, vršil se je sijajno, vkljub temu, da je bilo na bližnjem Hometu „žegnanje“, kamor je odšlo mnogo ljudstva. Gospod govornik je obe točki programa mojstersko razvil v poučljivi in šaljivi obliki. Poslušalci so hvaležno pritrjevali. Samo nekaj bi bilo želeti, namreč: Vdeležiti naj bi se ne sramovala takih shodov tudi kamniška „inteligenca“ in naj bi prišla na shod, kar bi gotovo nikomur ne škodovalo.

Telegrami.

Dunaj, 25. septembra. Novi občinski svet se bode sešel koncem oktobra k volitvi novega župana.

Dunaj, 24. septembra. Danes dopoldne se je pričelo zborovanje avstrijskih lekar-narjev.

Praga, 25. septembra. Cesarsko namestništvo je razveljavilo sklep občinskega sveta, po katerem bi se spremenila „Inselgasse“ v „Smetanagasse“ in „Spornergasse“ v „Nerudagasse“. Mestni svet je sklenil, da vloži pritožbo. Mej tem so hoteli povodom 300. predstave Smetanove opere „Prodana nevesta“ nabiti Smetanov napis, kar je pa policija zabranila.

Levov, 24. septembra. Zunanji minister grof Goluhovski je dospel danes na svoje posestvo v Skali.

Sibinj, 24. septembra. Tukajšni Saksi so na občnem zboru soglasno sklenili, da dopošljejo cesarju udanostno adreso.

Sredeo, 24. septembra. Princ Ferdinand je šel danes nasproti iz Carigrada vračajočemu se flanderskemu princu, ki je nepoznan vstopil v bolgarski dvorni vlak.

Pariz, 24. septembra. Grškemu princu Nikolaju in ruskemu načelniku generalnega štaba, generalu Dragomirovu je podelil predsednik veliki red častne legije.

Pariz, 24. septembra. Ministerski svet se je posvetoval pri današnji seji o položaju na Madagaskarju. Vojni minister Zurlinden je poročal o oskrbovanju vojaških čet in potrdil zadnje brzozavno poročilo generala Duchesné.

Poltava, 24. septembra. Včeraj so odkrili spomenik na švedskih grobovih v spomin zmage Petra Velikega nad Švedi. Navzoče so bile razne vojaške deputacije, višji prokurator svete sinode in zastopniki lokalnih oblastij. Mesto je bilo v zastavah in zvečer razsvitljeno.

Rim, 24. septembra. V navzočnosti rimskega in pavijskega župana ter mnogobrojne množice občinstva se je danes odkril spomenik bratov Cairoli. Župana sta v svojem govoru poudarjala, da je ta spomenik oltar jedinstvi.

Rim, 24. septembra. Danes so razpečatili najst zanimivih brzozavk, katere je odposlal meseca septembra 1870 takratni glavni tajnik v zunanjem ministerstvu, baron Blanc, zunanjemu ministru v Florenco. Vse-bina teh brzozavk se tiče osvobojenja Rima, plebiscita in oficijelnih obravnav s kardinalom Antonellijem.

Shanghai, 24. septembra. Iz Ming-po se brzozavno poroča, da so po celi provinci Če-kiang, posebno pa v mestu Kin-hoi, nabiti oklici proti inozemcem in kristijanom.

Foulard-svila 60 kr.

do gld. 3-35 meter, — japonska, kitajska itd. v najnovejših vzorcih in barvah, tudi črna, bela in barvena **Henneberg-svila** od 35 kr. do gld. 14-65 meter — gladka, progasta, križasta, vzorčasta, damasti itd. (ok. 240 razn. kakovostij in 2000 razn. barv, vzorcev itd.) **Poštnine in carine prosto na dom.** — Vzorci prosto na dom. — Dvojnati pismeni poito v Švico.

Tovarne za svilo G. Henneberg
44 c. in kr. dvorni zalagatelj, **Curih.** 17-12 2

Umrli so:

23. septembra. Bugomila Svetek, uradnikova hči, 6½ leta, Marije Terezije cesta 10, edem v možganih.

24. septembra. Franc Merzlikar, kajžarjev sin, 9 let, Illova 3, davica. — Neža Erce, gostija, 57 let, Kapiteljske ulice 13, caries artie. ped.

Tuji.

22. septembra.

Pri **Stonu**: Vrtel, Reiner z Dunaja. — Frisehkovitz, Westerkampf, Schoefer iz Trsta. — Plachota, Höfery iz Pulja. — Gemingen iz Stuttgarta. — Mraz iz Prage. — Humplesch iz Feldkirchen-a. — Devetak iz Kobarida. — Havas iz Vel. Kaniže. — Domicelj iz Zagorja. — Sonnenberg iz Čakovca. — Gorup iz Kranja. — Offermann iz Dola. — Drenig iz Vel. Bees-a.

Pri **Maliču**: Alberti, Müller, Ziegler, Storek, Kohn, Omdoll z Dunaja. — Elstner s Češkega. — Binder iz Ilirske Bistrice. — Schiek iz Iglave. — Laurič, Tomičič iz Trsta. — Kubacek iz Brna. — Korak z Reke. — Konta iz Friedlanda. — Sinder iz Grada. — Treo iz Postojne.

Pri **Lloyd**: Podvinski iz Sevnice.

Pri **Južnem kolodvoru**: Bregan iz Gorice. — Bauer z Dunaja. — Petrič, Berjak iz Idrije. — Schmiderer iz Radgone. — Schlosser iz Kranja. — Handut z Dunaja.

Pri **bavarskem dvoru**: Omuletz iz Gorice. — Kamenšek, Schindler iz Trsta. Ziegler iz Gömingen-a. — Lackner iz Dolenjega Mozolja. — Schuster iz Eislingen-a.

Pri **avstrijskem caru**: Kofler iz Inomosta. — Vdovič z Roba. — Kenda iz Idrije.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera-tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
24	9. zvečer	743.6	13.1	brezv.	jasno	
25	7. zjutraj	744.0	8.5	brezv.	megla	0.0
	2. popol.	743.1	23.0	sl. jvzh.	jasno	
Srednja včerajšna temperatura 13.1°, in za 0.5 pod normalom.						

Tržne cene v Ljubljani

dné 25. septembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st. . . .	7 50	Špeh povojen, kgr. . .	— 66
Rež,	6 80	Surovo maslo,	— 72
Ječmen,	6 80	Jajce, jedno	— 3
Oves,	6 50	Mleko, liter	— 10
Ajda,	6 80	Goveje meso, kgr. . .	— 64
Proso,	7 —	Telečje	— 70
Koruz,	7 50	Svinjsko	— 66
Krompir,	3 05	Koštrunovo	— 36
Leča, hktl.	12 —	Piščanec	— 45
Grah,	10 —	Golob	— 16
Fižol,	12 —	Seno, 100 kgr. . . .	2 05
Maslo, kgr.	— 94	Slama, 100	2 14
Mast,	— 66	Drva trda, 4 kub. m.	7 60
Špeh svež,	— 62	„ mehka, 4 „ „	5 20

Ivan Jax
v LJUBLJANI na Dunajski cesti št. 13
v Tavčarjevi hiši.

Tovarniška zaloga
552 50-50 vsakovrstnih

šivalnih strojev, byciklov,
tryciklov, .
veločipedov itd.

Ceniki zastonj in franko.

Leopold Tratnik
prej **M. Schreiner**,
pasar in zlatar,
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27,

priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in slav. občinstvu svojo

najstarejšo in najboljše urejeno delavnico za izdelovanje različne

cerkvene posode in orodja.

Vsakatero naročilo izvrši kar možno hitro natančno po cerkvenih pravilih in lepih vzorcih v raznih slogih. — Na željo prečast. in spošt. naročnikov pošlje načrte ali že izgotovljene predmete rad vsakomur na ogled.

Staro blago popravi, prenovi, pozlati, posrebrni in poniklja po najnižji ceni. 661 52-39

Krasno in umetno izvršene predmete imam v zalogi na Sv. Petra cesti št. 23, katere naj si blagovolijo prečast. gospodje prilično ogledati.

Konjski cvet
(pomnoženi restitucijski tok)

steklenica 1 gld., 5 steklenic 4 gld.

rabi se za drgnjenje v krepilo konjskih udov. Ta cvet, mnogo let po izkušenih živinozdravnikih in od praktičnih poljedelcev priznan kot krepilen, lajša otrplost konjskih udov ter služi v krepilo pred in v restitucijo (očvrščenje) po kakem trudapolnem delu.

Skušena redilna štupa za živino,
za konje rogato živino, ovce, prašiče i. t. d.

Rabi se skoro 40 let z najboljšim vspehom večinoma po hlevih, ako živinče ne more jesti; zboljšuje mleko.

Zametek z rabilnim navodom vred velja 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

priporoča in razpošilja na vse strani s prvo pošto

lekarnar 113 32
Ubalđ pl. Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko.

Zahvala.

575 1-1

Preč. gosp. župnik Anton Cibašek v Ljubljani je podaril Alojzijeviski knjižnici več primernih knjig, za kar se mu iskreno zahvaljuje

vodstvo.

V Ljubljani, dné 25. sept. 1895.

St. 726.

Razglas.

569 3-2

Na tukajšni o. kr. obrtni strokovni šoli za umetno vezenje in čipkarstvo se otvori z dnem 1. oktobra t. l. nov oddelek za

pletenje (klekljanje) čipk.

Za vstop v ta oddelek se je zgledati v pisarni šolskega ravnateljstva (Zvezdarske ulice, Virantova hiša), kjer se dobé vsa potrebna pojasnila.

C. kr. ravnateljstvo obrtnih strokovnih šol
v Ljubljani, dné 20. sept. 1895.

Najboljše, svetovno črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje
obuvalo lepo temno-črno se
lesketajoče in si je želi
ohraniti trpežno, kupi naj
edino le

Fernolendtovo črnilo za čevlje

c. kr. dež. priv. to-
varno. ustanov.
leta 1835 na Dunaji.

Povsod v zalogi.

Radi premnogih malovrednih ponarejanj pazi naj
se natančno na moje ime: **St. Fernolendt.**

Priporočam tudi ličilo za čevlje, snov za ohranitev usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsakovrstne tinte, svitla naravna crme za svitlo usnjato obuvalo in pismeni pečatni vosek. 10 52-37

Eksekutivne dražbe.

Mihaela Kapelle-ta iz Malih Sel posestvo (273 gld.) terjatev 290 gld. dné 16. okt. in 15. nov. v Črnomlju.

Uršula Blatnik s Hriba posestvo (840 gld.) terjatev 25 gld. 46 kr. dné 8. okt. in 5. nov. v Žužemberku.

Janeza Mlinarja iz Stare Fužine posestva (1160 gld.) terjatev 6 gld. dné 11. okt. in 15. nov. v Radovljici.

Marka Škofa iz Rozalnice posestvo (3043 gld.) druga dné 12. oktobra v Metliki.

Iv. Vukšinića iz Krašnega Vrha posestvo (795 gld.) druga dné 16. okt. v Metliki.

Ivane Hočevnar z Jesenice zemljišče (543 gld.) dné 8. okt. in 8. nov. v Kostanjevici.

Franca Gašperšiča iz Bitinj posestvo (1243 gld.) dné 21. okt. in 22. nov. v Ilir. Bistrici.

Kovertes firmo
priporočam
Katoliška Tiskarna
po nižje ceni.

Služba občinskega tajnika

z mesečno plačo 34 gld. se razpisuje pri podpisnem županstvu.

Prošnje s spričevali naj se vložijo do dné 20. oktobra t. l. 574 2-1

Županstvo na Blokah.

(Pošta Nova Vas pri Rakeku.)

Razprodaja vsled potresa!

Ker moram vsled katastrofe izprazniti svoja skladišča v **Frančiškanskih ulicah št. 12** in na **Sv. Jakoba trgu št. 9** in ne morem vkljub marljivemu povpraševanju najti primerne prostora in ker sem moral spraviti blago iz jednega že izpraznjenega skladišča v tako slabo kolarnico, da bi se v njej blago pri jesenskem vremenu gotovo poškodovalo, zato sem prisiljen, prodati nekaj svojega blaga

pod kupno ceno

in vabim p. n. občinstvo, da me počasti z obilnim obiskom, z zagotovilom, da se ne bo nihče kecal, ki bo uporabil to za nakup ugodno priliko, ker ne bo nikdar več tako cenó kupil. — Z odličnim spoštovanjem

M. Pakič,

trgovec z lesno robo, košarami, siti in rešeti,

žimo in morsko travo

v Ljubljani, šolski drevored.

415 12-3

P. n. Prav posebno si usojam opozarjati na

garantirano pristno žimo,

katero so predli moji delavci in jo nakupujem kot surovino v Bosni, na Ogorskem, Stajerskem in Kranjskem in jo potem dam presti, tedaj gotovo lahko najceneje oddajam; ravno tako tudi na

Crin d' Afrique (morsko travo),

za katero sem prevzel od **Exportation Usine à vapeur de Crin végétal d' Afrique v Algru samorazprodajo za Ljubljano in Kranjsko** vsled pisma z dné 15. sept. 1894.

Ravno tako priporočam svojo veliko zalogo finih košar za trg in potovanje, žilnih tkanin, omrežij in pletenin za vrtno ograje, preprog iz lesa, torbilo za šolo in za dom, podnožnic iz slame in kokosa itd.

P. n. vnanjim naročnikom se pri meni kupljeni predmeti brez daljnih stroškov dostavljajo na kolodvor k dotičnemu vlaku.

Svoječasno naznanjeno razprodajo moram sem vsled neke „ljubeznive“ ovadbe ustaviti, ker se je bila primerila formalna napaka. Sedaj mi je pa slavna obrtna oblast razprodajo dovolila.

Bančni in menjalni zavod

J. C. MAYER

545 4

v Ljubljani

se nahaja od danes nadalje

v Grumnik-ovi hiši,

Dunajska cesta števil. 6

poleg lekarne Piccoli.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre

Priporočilna naznanila domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Anton Presker
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 18
priporoča se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke
V zalogi ima tudi narejene obleke
za gospode in dečke. — Obleke od 7 gld.
50 kr. do 24 gld., povrhnjke od 6 gld.
50 kr. do 22 gld., nepremočljive haveloke
od 7 gld., 50 kr. do 12 gld., haveloke iz
veljblodove dlake (Kameelhaar) od 12 gld.
do 17 gld., mantile in plašče za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršujejo se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Josip Tomec
usnar in zaloga usnja
v Ljubljani
Streliške ulice
priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu
trpežno doma strojeno
usnje za vsakovrstno
porabo, po nizki ceni.

Laneni firnež
najboljše kakovosti, dobiva se pri
Adolfu Hauptmannu
tovarna za firnež
v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Ilustrovani ceniki potrebščin za obrtništvo, šolo in za
dom zastoj in franko.
Prodaja na debelo in drobno.

Karol Dostal
tapetnik
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 31
se priporoča v najkulantnejše izvrševanje
vseh v svojo stroko spadajočih del, kakor
modrocev na peresih, žimnic, garnitur itd.
Cene nizke.

Janez Dogan
mizarski obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatovi hiši
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo izvrstno urejeno
zalogo divanov, žimnic, omar, stolon,
postelj itd.
Cenilniki s podobami so franko na
razpolago.
Najnižje cene, izborna blago.

Valentin Šubie
podobar in pozlatar v Poljani nad
Škofjo Loko
priporoča se preč. duhovščini in cerkvenim
predstojništvom v izvrševanje vsakovrstnih
podobarskih del
z zagotovilom poštenega in solidnega dela po možno
nizki ceni.

J. Kopac,
svečar v Gorici,
Voščarna
Solčanska cesta 9,
priporoča veleč. duhovščini, cerkv. oskrb-
ništvom ter sl. občinstvu garantirane, pristne
čebelno-voščene sveče
kgl. po gld. 2-45. Sveče slabijih vrst za
pogrebe in drugo uporabo prav po nizki
ceni. V veliki izbiri so tudi voščeni zvitki,
okrašeni in preprosti po najnižji ceni.

Valentin Accetto
— zidarSKI mojster —
v Ljubljani, Opekarska cesta št. 55
priporoča se preč. duhovščini in slavnemu
občinstvu, podjetnikom in društvom v vsa
— v zidarsko stroko spadajoča dela —
bodisi novih stavb, cerkvenih in zasebnih
poslopij, kakor tudi vsakovrstna poprav-
ljanja, vzdavanja in postavljanja lončenih
štedilnih ognjišč, polaganje vsakovrstnega
tudi cerkvenega tlaka, vse po najnižji ceni.

Matija Horvat
čevljarSKI mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporoča se preč. duhovščini in slav. občinstvu
v naročanja raznovrstnega
obuvala
katera izvršuje cené, pošteno, iz zanesljivega blaga
od najpreprostejših do najfinjših oblik.

JOSIP ŠUBIC
kipar v Gorenji vasi nad Škofjo Loko
priporoča se preč. duhovščini in slav.
občinstvu za izdelovanje
kipov iz lesa in kamena, novih
oltarjev iz lesa in marmor-cementa
v vsakojakem slogu; dalje v prenavljanje
starih oltarjev in drugih predmetov zago-
tavljajoč kar najnatačnejšo izvršitev in
nizko, delu primerno ceno.

Alojz Zorman
trgovina z moko
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 7
priporoča vsakovrstno moko po različni
ceni, otrobe, koruzo in koruzno moko.
Prodaja na drobno in debelo ter zago-
tavlja uljudno postrežbo.

Išče se
orgljavaec,
ki bi bil ob enem tudi **cerkvenik.**
Službo lahko nastopi takoj.
Prednost ima oni, ki je tudi zmožen podučevati
v šoli za silo.
Cerkveno predstojništvo v Št. Ožbaltu.
565 3—3 **Janez Piskar,** župnik.

Koverta s firmo
vizitnice in
trgovske račune
priporoča
Katol. tiskarna
v Ljubljani.

Ravnokar je izšel
VIII. zvezek
Kalan: Povesti.
Cena 20 kr., po pošti 23 kr.
Dobiva se v **Katoliški Bukvarni in Tiskarni.** —
Dobé se tudi še vsi zvezki razven prvega.

Uradno opravičeni in zapriseženi
stavbinski inženér in stavbeni mojster
Jaromir Hanuš
priporoča se za izvrševanje vseh
v stavbinsko stroko spadajočih del,
prevzema poprave hiš po zelo nizkih cenah, naprave
vodovodov, načrtov in proračunov, mirjenje cest
in posestev itd.
Ustna ali pismena naročila prejema se v novi hiši
na Poljanskem predmestju nasproti domobranske
vojašnice.
518 18

Najvišje pismeno priznanje Nj. c. in kr. Visokosti prejasne
gospé prestolonaslednice - vdove
nadvojvodinje Štefanije.
Kapljice za zobe
odlikovane
lekarne Piccoli, pri angelju
v Ljubljani, Dunajska cesta.
Kapljice kanjene na pavolo in dejane v votel zob takoj
olajšajo bolečino.
Stekleničica 20 kr.

Dunajska borza.

Dne 25. septembra.	Dne 24. septembra.	Kreditne srečke, 100 gld.	203 gld. — kr.
Skupni državni dolg v notah	100 gld. 55 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " — "
Skupni državni dolg v srebru	100 " 95 "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " — "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 80 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 " 95 "	Salmove srečke, 40 gld.	70 " — "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 55 "	St. Genois srečke, 40 gld.	71 " 50 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 35 "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	53 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1055 " — "	Ljubljanske srečke	23 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	401 " 75 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	176 " 75 "
London vista	120 " 35 "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3520 " — "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 92 " 1/2	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	539 " — "
20 mark	11 " 79 "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	112 " 25 "
30 frankov (napoleonor)	9 " 54 "	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	78 " — "
Italijanski bankovci	45 " 35 "	Montanska družba avstr. plan.	101 " 50 "
C. kr. cekini	5 " 70 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	169 " — "
		Papirnih rubljev 100	129 " 25 "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgradbe pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.